

COMUNICACIO.

Me crech en un deber de comunicar á eixa ilustre ASSOCIACIÓ, per si pot ser d' algun profit, que no fá molts dias trobantme en la Conca de Tremp, vaig tenir ocasió de veure, en la iglesia del petit poble d' Abella, que sembla encara colocat, qual si las arnas que li van donar lo nom, s' haguessin convertit en casas, al voltant d' una gran penya que la impedeix mirar al Nort, alguns objectes dignes de recort. Se conserva dalt de tot d' aquella penya antiga iglesia bizantina ab lo seu esbelt campanar ahont vareig poguer reconéixer, deixadas á part las suas taulas del Altar, que son pintadas ab perfecció que las fa molt dignas de ferlis visita; una célebre campana d' aram, que no arriba á mitja arroba de pes, destinada sense dupte per los seus primitius duenyos, los alarbs d' aquells temps remots, per fer las suas senyals en la propia defensa y donar avis en las suas algaradas, y que 's troba abandonada en un racó de la sacristia, sens batall, esposada á que un comerciant antiquari se la emporti, per ser ella tal vegada de las més antigas que 's veuhen en Espanya, segons lo meu humil parer. Així, lo que 'm guía pera cridar la atenció dels amants de l' art es móúrels, per si volen admirar lo

mérit y eviten que pugan fugir com tantas altres cosas nostras á terras extranyas.

Y ja que 'm desideixo á escriurer, causant tal vegada mortificació que no voldria, y sols inspirat per l' amor á las cosas nostras, espero 'l perdó, així com de que fassa una moció respecte de la constitució d' aquesta ASSOCIACIÓ. Tal es la de que podria molt bé colocalse en cada districte, las antigas veguerias nostras, un petit centre dependent del vostre comú pera que 's fixés en los fins que tenen los que volen fer reviure las cosas dels catalans y pera que pogués arribar un dia, Deu ho vulga sia prompte, en que participem tots de la forsa y entusiasme dels millors temps de nostra historia.

Potser molt bé que aquestas lletras, producte de la petitesa, com la anterior dirigida en contestació del agraument de la honra de posarme en comunicació ab las vostras senyorias, no tingan cap válua, pero no será així si 's mira al fi y al desitg que té de que se renovi aquella grandesa nostra, y de posarse á las ordres de vostés lo qui 's torna á oferir segur servidor.

FRANCISCO XAVIER MARÍA DE MONER Y DE SISCAR.

Seu d' Urgell 6 de Juny de 1878.
